

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA I CRNA GORA – TABELARNI PRIKAZ PRESUDA

Evropski sud za ljudska prava je donio 66 presuda u odnosu na Crnu Goru počev od 28. aprila 2009. godine, kada je donijeta prva presuda, do 26. januara 2022. godine.¹ U 62 presude je utvrđeno da je država prekršila Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, a u četiri slučaja nije utvrđena povreda prava.

Najveći broj povreda Konvencije, u 44 predmeta, odnosio se na povredu prava na pravično suđenje. Sljedeća po učestalosti je povreda prava na mirno uživanje imovine, zabilježena u 6 slučajeva, povreda prava na poštovanje porodičnog života i privatnosti, takođe u 6 slučajeva, povreda prava na djelotvorni pravni lijek, u 5 slučajeva, povreda zabrane torture, takođe u 5 slučajeva, povreda prava na slobodu ličnosti, u 4 slučajeva, povreda prava na slobodu izražavanja, u 2 slučajeva, dok je u po jednom slučaju utvrđena povreda prava na život i zabranu diskriminacije.

U svim dosadašnjim slučajevima u vezi Crne Gore presude vijeća su postale pravosnažne i ni u jednom slučaju nije odlučivalo Veliko vijeće.

Prevodi presuda Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na Crnu Goru dostupni su na sajtu sudova Crne Gore (www.sudovi.me).

U tabeli 1 navedene su presude u odnosu na Crnu Goru hronološkim redom po datumu donošenja. Ova tabela sadrži i sažeti pregled presude. U tabeli 2 presude su navedene prema članovima konvencije na koje se odnose.

Tabele su dopunjene zahvaljujući saradnji Akcije za ljudska prava sa Evropskom asocijacijom za pravo i finansije (EALF). Radi se o volonterskom projektu obje nevladine organizacije.

Evropska konvencija o ljudskim pravima predstavljena je skraćenicom EKLJP.

¹ Formalno posmatrano, donijete su 66 presuda, ali je suštinski presuđeno u 64 predmeta. U predmetima, *Koprivica v. Montenegro i KIPS DOO i Drekalović v. Montenegro*, donijete su po dvije presude, jer je jednom presudom odlučeno o povredi Konvencije, a drugom o visini pravične naknade štete podnosiocu predstavke.

TABELA 1 - HRONOLOŠKI PREGLED PRESUDA

	NAZIV	IZVOR	DATUM	KOMENTAR
1.	Bijelić protiv Crne Gore i Srbije (11890/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-92484 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/232.pdf	28.4.2009.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP) zbog dugotrajnog neizvršavanja pravosnažne i izvršne presude. Podnosiocima je dosuđeno 4500€ na ime naknade nematerijalne štete i 700€ na ime troškova postupka.
2.	Garžičić protiv Crne Gore (17931/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-100500 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/233.pdf	21.9.2010.	Utvrđena je povreda prava na pristup sudu (čl. 6 st. 1 EKLJP), jer je Vrhovni sud Crne Gore neopravdano odbio da razmotri zahtjev za reviziju. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 1500€ za naknadu nematerijalne štete.
3.	Mijušković protiv Crne Gore (49337/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-100492 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/234.pdf	21.9.2010.	Utvrđena je povreda prava na poštovanje privatnog i porodičnog života (čl. 8 EKLJP), zbog kašnjenja s izvršenjem pravosnažne presude o starateljstvu, kao i propusta države da izvrši privremeni nalog o starateljstvu. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 10.000€ naknade nematerijalne štete.

4.	Živaljević protiv Crne Gore (17229/04)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-103765 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/666.pdf	8.3.2011.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji se ticao eksproprijacije, a koji je počeo 1995. godine i koji je još uvijek bio u toku u vrijeme donošenja presude. Dvojici podnosilaca predstavke dosuđen je iznos od po 1200€ na ime naknade nematerijalne štete.
5.	Šabanović protiv Crne Gore i Srbije (5995/06)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-104977 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/665.pdf	31.5.2011.	Utvrđena je povreda prava na slobodu izražavanja (čl. 10 EKLJP) u postupku u kojem je podnosilac predstavke pravosnažno osuđen zbog klevete. Sud je odbacio zahtjev za naknadu štete jer je bio podnijet posle roka.
6.	Barać i drugi protiv Crne Gore (47974/06)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-107943 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/662.pdf	13.11.2011.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje (čl. 6 stav 1 EKLJP). Podnosiocima predstavke su odbijeni zahtjevi za naknadu štete protiv poslodavaca. Pravosnažna presuda u ovom slučaju je bila zasnovana na zakonu za koji je ranije utvrđeno da nije u saglasnosti sa Ustavom i koji je prestao da važi prije donošenja pravosnažne presude. Sud je svakom od trinaest podnosioca predstavke dosudio iznos od po 202,34€ na ime naknade nematerijalne štete i ukupno 4.405€ na ime troškova i izdataka u postupku.

7.	Koprivica protiv Crne Gore (41158/09)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-107541 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/663.pdf http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107541 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/2220.pdf	22.11.2011. 23.06.2015.	Utvrđena je povreda prava na slobodu izražavanja (čl. 10 EKLJP), jer je domaći sud obavezao podnosioca predstavke da po osnovu naknade štete zbog klevete, plati iznos od 5.000€ naknade štete i sudske troškove, koji je bio 25 puta veći od njegovih mjesečnih primanja. O zahtjevu za pravično zadovoljenje je odlučeno naknadno, posebnom presudom od 23. juna 2015, tako što je podnosiocu predstavke dosuđeno 1133,31 eura na ime naknade materijalne štete i 593 eura naknade troškova postupka.
8.	Lakićević i drugi protiv Crne Gore i Srbije (27458/06, 37205/06, 37207/06 i 33604/07)	http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107937 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/664.pdf	13.12.2011.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola br. 1 EKLJP). Podnosioci predstavke - penzionisani vlasnici advokatskih kancelarija, žalili su se jer su im penzije ukinute u između 2004. i 2005. godine zato što su ponovo otvorili svoje advokatske kancelarije i nastavili da rade nepuno radno vrijeme. Sud je prvom i trećem podnosiocu predstavke dosudio po 8.000€, drugom 6.000€ i četvrtom 4.000€ na ime naknade materijalne štete, a po 4.000€ svakom podnosiocu na ime naknade nematerijalne štete i 679,80€ prvom podnosiocu predstavke na ime troškova i izdataka.
9.	Boucke protiv Crne Gore (26945/06)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109142	21.2.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) zbog neizvršavanja presuda o plaćanju izdržavanja.

		http://sudovi.me/podaci/vr_h/dokumenta/2488.pdf		
10.	Tomić i drugi protiv Crne Gore (18650/09, 8676/09, 18679/09, 8855/09, 38859/09, 38883/09, 9589/09, 39592/09, 65365/09 i 7316/10)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-110384 http://sudovi.me/podaci/vr_h/dokumenta/696.pdf	17.4.2012.	Nije utvrđena povreda prava na pravično suđenje. Podnosioci predstavke su se žalili na osnovu čl. 6, 13 i 14, čl. 1 Protokola br. 1 i čl. 1 Protokola br. 12 EKLJP da su domaći sudovi odbacili njihove tužbe, a da su u isto vrijeme prihvatili identične tužbe koje su predale njihove kolege, te su naveli da je praksa domaćih sudova bila nedosljedna. Evropski sud je naveo da njegova uloga nije da ispituje kako nacionalni sudovi tumače domaće pravo niti da upoređuje različite odluke domaćih sudova, čak ni ako se radi o očigledno sličnim postupcima, jer mora poštovati nezavisnost tih sudova. Naveo je i da određene razlike u tumačenju mogu da se prihvate kao inherentno svojstvo svakog sudskog sistema koji se, kao i crnogorski, baziraju na mreži prvostepenih i apelacionih sudova koji imaju nadležnost na određenoj teritoriji. Međutim, duboke i dugotrajne razlike u praksi najvišeg domaćeg suda mogu biti suprotne principu pravne sigurnosti, principu koji podrazumijeva EKLJP i koji predstavlja jedan od osnovnih elemenata vladavine prava. U principu, kriterijumi za ocjenu da li međusobno suprotne odluke domaćih najviših sudskih instanci predstavljaju povredu pravičnog suđenja (čl. 6 st. 1 EKLJP) sastoje se od utvrđivanja da li u sudskoj praksi postoje „duboke i dugotrajne razlike“, da li domaće pravo predviđa mehanizam za prevazilaženje tih nedosljednosti, da li je taj mehanizam upotrijebljen, i,

				ako jeste, sa kakvim posljedicama, i na kraju, prihvaćeno je da se ne može smatrati da kada se dva spora tretiraju na drugačiji način to dovodi do suprotstavljene sudske prakse onda kada je to opravdano razlikom u činjeničnom stanju. U konkretnom predmetu, od šest predmeta koje su naveli podnosioci predstavke, Vrhovni sud je odlučivao samo u jednom. Ta presuda je bila donijeta mnogo ranije nego ostale i to u predmetu u kome je, kako je zaključeno, tužilac bio u sasvim drugačijoj situaciji nego podnosioci predstavki.
11.	Stakić protiv Crne Gore (49320/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-113297 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1155.pdf	2.10.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i prava na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP). Povod za predstavku bila je građanska parnica za naknadu štete, koja se pred Osnovnim sudom u Podgorici po tužbi podnosioca predstavke vodila od 1978. godine i koja u vrijeme donošenja presude Evropskog suda još uvijek nije bila pravosnažno okončana. Glavna rasprava je bila dva puta zaključena i donošene su prvostepene odluke, koje je zatim po žalbi ukidao viši sud. Podnosiocu je dosuđeno 5.000€ nematerijalne štete.
12.	Velimirović protiv Crne Gore (20979/07)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-113298 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1156.pdf	2.10.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zbog neizvršavanja presude u vezi dodjele stana od strane poslodavca, koja je postala pravosnažna 28. aprila 1992. Podnosiocu predstavke je dosuđeno

				4.325€ naknade nematerijalne štete.
13.	Novović protiv Crne Gore (13210/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-113978 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1154.pdf	23.10.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Sporni parnični postupci, radni spor za povratak na posao i naknadu štete, bili su u nadležnosti Evropskog suda za ljudska prava 5 godina i 3 mjeseca od ratifikacije EKLJP 3.3.2004, dok je prethodno postupak trajao 12 godina i 8 mjeseci. Dakle, parnični postupak je ukupno trajao 17 godina i 11 mjeseci. Sud je odbio zahtjev podnosioca za pravično zadovoljenje (naknadu nematerijalne štete), jer zahtjev nije bio dostavljen u predviđenom roku.
14.	Milić protiv Crne Gore i Srbije (28359/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-115210 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1152.pdf	11.12.2012.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zbog neizvršenja pravosnažne presude kojom je naloženo njegovo vraćanje na posao i zbog nepostojanja djelotvornog pravnog sredstva u vezi sa tim. Sporni izvršni postupak je trajao ukupno 6 godina i 3 mjeseca. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 7.000€ naknade nematerijalne štete.

15.	A. i B. protiv Crne Gore (37571/05)	http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-116972 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/1151.pdf	5.3.2013.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da im je uskraćeno i pravo na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP), ali je Evropski sud tu žalbu proglasio neprihvatljivom. Povod za predstavku bilo je neizvršavanje pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka koje su se odnosile na staru deviznu štednju pravnog prethodnika podnosilaca predstavki. Na ime naknade štete podnosiocima predstavke je dosuđeno: - rate i kamate obračunate na te iznose od dana kada je stara devizna štednja prešla u javni dug, do dana pravosnažnosti ove presude, izuzev nekog iznosa koji je možda u međuvremenu isplaćen po ovom osnovu; - 3.000€ plus takse koje će možda morati platiti, na ime naknade nematerijalne štete; - 6.500€ za troškove postupka. Evropski sud je doveo u pitanje djelotvornost ustavne žalbe zbog njenog tadašnjeg nedostatka kompenzacione komponente djelotvornosti. Procjena da li su domaća pravna sredstva iscrpljena, vrši se u odnosu na dan podnošenja predstavke. Evropski sud je konkretnom slučaju primjetio da je predstavka podnijeta 19.10.2005, dok je ustavna žalba uvedena 22.10.2007, dvije godine kasnije, pa podnosiocima predstavke nije bila dostupna.
16.	Vukelić protiv Crne Gore	http://hudoc.echr.coe.int/si	4.6.2013.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje (čl. 6 st. 1 EKLJP) zbog neopravdanog dugotrajnog neizvršavanja presude. Presuda koja je postala

	(58258/09)	tes/eng/pages/search.aspx? i=001-120064 <a href="http://sudovi.me/podaci/vr
hs/dokumenta/1200.pdf">http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/1200.pdf		pravosnažna u januaru 1997. godine nije bila izvršena ni u vrijeme donošenja presude Evropskog suda. Crnoj Gori je naloženo da u roku od tri mjeseca obezbijedi izvršenje presude i da podnosiocu predstavke plati 3.600€ na ime nematerijalne štete.
17.	Mijanović protiv Crne Gore (19580/06)	http://hudoc.echr.coe.int/e nq?i=001-126349 <a href="http://sudovi.me/podaci/vr
hs/dokumenta/1285.pdf">http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/1285.pdf	17.9.2013.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP) zbog dugotrajnog neizvršavanja pravosnažne i izvršne presude. Otac podnositeljke predstavke se žalio Evropskom sudu za ljudska prava na neizvršavanje pravosnažne presude donijete u njegovu korist 24.9.2003, i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time izazvana. Podnositeljka predstavke je nakon smrti oca nastavila postupak. Podnositeljki predstavke je dosuđeno da joj država plati, na ime materijalne štete, iznos koji su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonsku kamatu i pravne troškove u vezi sa tim. Ona nije tražila naknadu nematerijalne štete i troškova postupka.
18.	Bulatović protiv Crne Gore (67320/10)	http://hudoc.echr.coe.int/e nq?i=001-145705 <a href="http://sudovi.me/podaci/vr
hs/dokumenta/1625.pdf">http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/1625.pdf	22.7.2014.	Utvrđena je povreda prava na zabranu mučenja u odnosu na uslove u pritvoru (čl. 3 EKLJP), kao i prava na slobodu ličnosti u odnosu na dužinu trajanja pritvora (čl. 5, st. 3 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio na uslove u pritvoru jer je ćelija u kojoj je bio pritvoren bila prenatrpana, nije imao vodu za piće i nije mu bio obezbijeđen svakodnevni boravak na otvorenom. Žalio se i na nedostatak medicinske njege,

				ali nije utvrđena povreda čl. 3 u tom dijelu. Utvrđena je povreda čl. 5 st. 3 u odnosu na kontinuirano trajanje pritvora između 27.6.2002. i 21.3.2011. Zahtjev podnosioca predstavke za naknadu materijalne štete od 300.000 EUR je odbijen kao neosnovan, a zahtjev za naknadu nematerijalne štete i troškova postupka nije podniet.
19.	Bujković protiv Crne Gore (40080/08)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-152780 http://sudovi.me/podaci/vr/hs/dokumenta/2155.pdf	10.3.2015.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Parnični postupak u vezi vlasništva nad nekretninom trajao je 13 godina, prvostepena presuda je ukidana tri puta, a četiri godine je bilo potrebno samo za odlučivanje o zahtjevu za ponavljanje postupka. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 1020€ naknade nematerijalne štete.
20.	Milić i Nikezić protiv Crne Gore (54999/10 i 10609/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-154149 http://sudovi.me/podaci/vr/hs/dokumenta/2212.pdf	28.4.2015.	Utvrđena je povreda zabrane mučenja (čl. 3 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da su 27.10.2009. bili podvrgnuti torturi od strane službenika obezbjeđenja u zatvoru i da nije bilo djelotvorne istrage. Dosuđeno im je po 4350 € na ime naknade nematerijalne štete, dok je na ime troškova i izdataka dosuđeno 3520€ prvom podnosiocu, a 1160€ drugom.

21.	Siništaj i drugi protiv Crne Gore (1451/10, 7260/10 i 7382/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-158885 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7672.pdf	24.11.2015.	Utvrđena je povreda materijalnog i procesnog aspekta člana 3 EKLJP (zabrane mučenja i nedostatka djelotvorne istrage) u odnosu na trećeg podnosioca predstavke. Podnosioci predstavki tvrdili su da su bili podvrgnuti torturi i zlostavljanju od strane zatvorskih službenika obezbjeđenja između 9. i 15.9.2006, i da u tom smislu nije bilo djelotvorne istrage. Šesti i sedmi podnosioci predstavke žalili su se da su osuđeni na osnovu izjave koja je iznuđena od prvog podnosioca predstavke, njegovog dnevnika koji je pribavljen u nezakonitom pretresu i na osnovu kasnijeg neadekvatnog prevoda tog dnevnika. Takođe su se žalili da su osuđeni u prvom stepenu od strane tročlanog umjesto petočlanog vijeća sudija. Uz to, šesti podnosilac predstavke naveo je nedostatak zdravstvene zaštite dok je bio u pritvoru. Sud je jedino pritužbu trećeg podnosioca predstavke u odnosu na zlostavljanje proglasio prihvatljivom, a ostatak predstavke neprihvatljivim. Trećem podnosiocu predstavke je dosuđen iznos od 3.000€ na ime naknade nematerijalne štete i 3.500€ na ime troškova postupka.
-----	---	--	-------------	--

22.	Mugoša protiv Crne Gore (76522/12)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-163821 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/4307.pdf	21.6.2016.	Utvrđene su povrede prava na slobodu ličnosti zbog nezakonitog lišavanja slobode (čl. 5 st. 1 EKLJP) i na pravično suđenje zbog povrede pretpostavke nevinosti (čl. 6 st. 2 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio: (a) da je njegovo zadržavanje u pritvoru u periodu od 18. do 22.9.2011. bilo nezakonito; (b) da odluka Ustavnog suda nije bila dovoljno obrazložena i da nije sadržala pečat ni potpis, i (c) da mu je povrijeđeno pravo na pretpostavku nevinosti odlukom Višeg suda od 22.9.2011. Sud je dosudio podnosiocu predstavke iznos od 5850€ na ime naknade nematerijalne štete i 1300€ na ime troškova postupka.
23.	Radunović i drugi protiv Crne Gore (45197/13, 53000/13 i 73404/13)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-167803 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/4943.pdf	25.10.2016.	Utvrđena je povreda prava na pristup sudu (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da su zbog odbijanja domaćih sudova da ispituju osnovanost njihove građanske tužbe bili lišeni prava na pristup sudu. Od 22.11.2010. i 26.7.2012. podnosioci predstavke su podnijeli pojedinačne građanske tužbe protiv Ambasade SAD u Crnoj Gori, tražeći naknadu štete zbog nezakonitog otkaza. Prvi i drugi podnosilac su tražili i da budu vraćeni na posao. Domaći sudovi su odbili da ispituju osnovanost tužbi protiv Ambasade pozivajući se na imunitet tužene. Sud je dosudio prvom podnosiocu predstavke 3600€ na ime naknade nematerijalne štete i 6051€ na ime troškova postupka; drugom podnosiocu 19000€ naknade materijalne i nematerijalne štete i 3572.50€ troškova

				postupka, dok je trećem podnosiocu dosuđeno 22000€ naknade materijalne i nematerijalne štete i 3572,50€ troškova postupka.
24.	Stanka Mirković i drugi protiv Crne Gore (33781/15)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-171781 http://sudovi.me/podaci/usq/dokumenta/5572.pdf	7.3.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) i na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP) u postupku koji je počeo 2006. godine. Podnosioci predstavke su se žalili na ukupnu dužinu trajanja upravnog postupka, koji je odugovlačen višestrukim ukidanjem odluka i vraćanjem predmeta na ponovno odlučivanje, i na nedostatak efikasnog pravnog lijeka u tom smislu. Sud je na ime naknade nematerijalne štete prvom, drugom i trećem podnosiocu predstavke dosudio ukupno 1560€, četvrtom podnosiocu 1560€, a svakom podnosiocu i 625€ na ime troškova postupka.
25.	Svorcan protiv Crne Gore (1253/08)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-174386 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5689.pdf	13.6.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji je ukupno trajao 15 godina i 5 mjeseci. Sud je zaključio da je i trajanje postupka od četiri godine pred dvije sudske instance, koliko je proteklo od ratifikacije EKLJP, povrijedilo pravo na pravično suđenje. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 1200€ na ime naknade nematerijalne štete i 100€ na ime troškova postupka.

26.	Tomašević protiv Crne Gore (7096/08)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-174388 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5688.pdf	13.6.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji je pred Osnovnim sudom u Herceg-Novom počeo 2004. godine, a koji je još uvijek bio u toku pred drugostepenim Višim sudom u Podgorici u vrijeme donošenja presude. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 4200€ na ime naknade nematerijalne štete i 100€ na ime troškova i izdataka u postupku.
27.	Đuković protiv Crne Gore (38419/08)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-174389 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5685.pdf	13.6.2017.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u građanskim postupcima koji su počeli 1996. godine i koji su u vrijeme donošenja presude trajali već 12. godinu pred prvostepenim sudom. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 5400€ na ime naknade nematerijalne štete i 100€ na ime troškova i izdataka u postupku.
28.	Jovović protiv Crne Gore (46689/12)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-175474 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/5766.pdf	18.7.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje zbog neblagovremenog izvršenja pravosnažne sudske odluke (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zato što tri godine nije bila izvršena presuda u njegovu korist na naknadu štete. Sud nije dosudio naknadu štete podnosiocu predstavke zato što nije podnio zahtjev u tom smislu nakon što je predstavka komunicirana Vladi.
		http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-175474		Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u

29.	Sinex D.O.O. protiv Crne Gore (44354/08)	ng?i=001-176761 http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/5861.pdf	5.9.2017.	odnosu na dužinu trajanja upravnih postupaka u vezi sa upisom fiducijarnih prava podnosioca predstavke (čl. 6 st. 1 EKLJP), kao i na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP) zbog nedostatka djelotvornog pravnog lijeka u vezi žalbi podnosioca predstavke na dužinu trajanja spornih postupaka. Sud se pozvao na prethodno presuđen predmet Stanka Mirković i drugi, u kome je takođe utvrđeno kršenje prava na suđenje u razumnom roku do koga dolazi zbog ponovljenog ukidanja odluka i vraćanja na ponovno odlučivanje umjesto rješavanja u meritumu. Podnosiocu predstavke dosuđeno je 5500€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova.
30.	Vučinić protiv Crne Gore (44533/10)	http://hudoc.echr.coe.int/e nq?i=001-176765 http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/5862.pdf	5.9.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na dužinu trajanja građanskog postupka za naknadu materijalne štete (čl. 6 st. 1 EKLJP). Preko šest godina za tri nivoa nadležnosti prekoračilo je standard suđenja u razumnom roku. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 500€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova postupka.
31.	Randelović i drugi protiv Crne Gore (66641/10)	http://hudoc.echr.coe.int/e nq?i=001-177076 http://sudovi.me/podaci/vr hs/dokumenta/6682.pdf	19.9.2017.	Utvrđena je povreda prava na život (čl. 2 EKLJP) u odnosu na jednu podnositeljku predstavke zbog nedjelotvorne istrage brodoloma čamca "Mis Pat", kojim su prevoženi imigranti iz Crne Gore za Italiju, i zbog dugotrajnog suđenja okrivljenima u tom slučaju. Podnosioci predstavke su tvrdili da nije bilo odgovarajuće i efikasne istrage o smrti i/ili nestanku

				članova njihovih porodica. Sud je izbrisao predstavke dvanaest podnosilaca iste predstavke sa liste predmeta, dok je žalbu jedanaeste podnositeljke proglasio prihvatljivom na osnovu procesnih aspekata čl. 2 EKLJP. Njoj je dosuđeno 12.000€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova. Detaljniji komentar HRA: http://www.hracion.org/2017/12/17/17122017-brodolom-i-sudolom-mis-pat/
32.	Nedić protiv Crne Gore (15612/10)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-177398 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7601.pdf	10.10.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na dužinu trajanja građanskih postupaka (čl. 6 st. 1 EKLJP). Postupak je počeo 4.9.2009, okončan je 23.4.2015, a neopravdano odugovlačenje postupka su izazvali organi vlasti, Komisija za restituciju nepokretnosti i Komisija za žalbe u postupku za povraćaj imovinskog prava ili obeštećenje. Podnosiocu predstavke dosuđeno je 1500€ naknade nematerijalne štete i 500€ naknade troškova postupka.
33.	Tripcovici protiv Crne Gore (80104/13)	http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-178360 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7603.pdf	7.11.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na pravo na obrazloženu sudsku presudu (čl. 6 st. 1 EKLJP). Podnosioci predstavke su se žalili da je presuda Višeg suda u Podgorici, kojom je njihova tužba odbačena jer je podnijeta prvog radnog dana posle isteka roka koji je padao na državni praznik, bila proizvoljna zato što nije obrazloženo zbog čega u njihovom slučaju nije primijenjen čl. 108 Zakona o parničnom postupku, u skladu s kojim su postupili

				prilikom podnošenja tužbe. Sud je odbacio zahtjev podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem jer su prekoračili rok za njegovo podnošenje.
34.	Antović i Mirković protiv Crne Gore (70838/13)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-178904 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/7600.pdf	28.11.2017.	Utvrđena je povreda prava na privatnost (čl. 8 EKLJP) univerzitetskih profesora, koji su na Prirodno-matematičkom fakultetu u amfiteatru u kome su predavali nezakonito bili izloženi video nadzoru. Podnosiocima predstavke je dosuđeno po 1.000€ naknade nematerijalne štete i 1.669,50€ naknade troškova postupka.
35.	Alković protiv Crne Gore (66895/10)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-179216	5.12.2017.	Utvrđena je povreda prava na psihofizički integritet na osnovu člana 8 EKLJP i na zabranu diskriminacije (čl. 14 EKLJP). Podnosilac predstavke se žalio zbog neuspjeha vlasti da djelotvorno istraže niz etničkih i/ili vjerski motivisanih napada na njega i njegov dom od strane privatnih lica 2009. godine. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 6.000€ naknade nematerijalne štete i 5000€ za troškove postupka.
36.	Dimitrijević protiv Crne Gore (17016/16)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-179423 http://sudovi.me/podaci/vrhs/dokumenta/6683.pdf	12.12.2017.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na pravo na suđenje u razumnom roku (čl. 6 stav 1 EKLJP). Podnositeljka predstavke je 7.9.2005. pokrenula parnični postupak pred Osnovnim sudom u Kotoru tražeći naknadu štete, a postupak je okončan tek 20.10.2012. Sud nije dosudio naknadu štete jer

				takav zahtjev nije podniet nakon što je predstavka komunicirana Vladi.
37.	Brajić i drugi protiv Crne Gore (52529/12)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-180500	30.1.2018.	Utvrđena je povreda prava na pristup sudu (čl. 6 st. 1 EKLJP) jer Apelacioni sud neopravdano nije odlučivao o žalbi podnosioca predstavke na odluku o troškovima u krivičnom postupku. Podnosioci predstavke nisu podnijeli zahtjev za pravično zadovoljenje.
38.	Kešelji i drugi protiv Crne Gore (33264/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-180841	13.2.2018.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje (čl. 6 st. 1 EKLJP) i na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP) zbog neizvršavanja pravosnažne i izvršne presude od 1996. godine pa sve do dana donošenja presude Evropskog suda u 2018. godini. Državi je naloženo da u roku od tri mjeseca isplati cjelokupni iznos koji je podnosiocima predstavke dugovalo preduzeće u državnoj svojini, kao i da svakom od njih isplati po 2000€ na ime naknade nematerijalne štete, troškova i izdataka u postupku.
39.	Vujović i Lipa protiv Crne Gore (18912/15)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-180852	20.2.2018.	Utvrđena je povreda prava na pravično suđenje u odnosu na pristup sudu (čl. 6 EKLJP), zbog toga što je Apelacioni sud odbacio žalbu na odluku o otvaranju stečaja na osnovu tada važećeg čl. 76 Zakona o stečaju, zato što advokat podnosioca predstavke nije imao ovlašćenje stečajnog upravnika da podnese žalbu. Ovaj član je izmijenjen 2016. godine tako da se ta vrsta ovlašćenja više ne zahtijeva. U ovom slučaju je

				Ustavni sud odbacio ustavnu žalbu podnosioca predstavke zbog toga što je nije podnijela stranka u postupku pred Apelacionim sudom, odnosno osoba ovlaštena da podnese žalbu. Prvom podnosiocu predstavke dosuđeno je 3600€ na ime naknade nematerijalne štete i 2500€ na ime troškova i izdataka, dok je zahtjev drugog podnosioca za naknadu štete odbačen jer Sud nije utvrdio uzročnu vezu između utvrđene povrede Konvencije i navodne materijalne štete.
40.	Rajak protiv Crne Gore (71998/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-181279	27.2.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) zbog trajanja radnog spora od gotovo trinaest godina na dva nivoa nadležnosti. Druge žalbe podnosioca su odbijene jer nije iscrpeo domaći pravni lijek u vidu ustavne žalbe. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 4800€ na ime naknade nematerijalne štete, troškova i izdataka.

41.	Montemlin Šajo protiv Crne Gore (61976/10)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-181592	20.3.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Utvrđeno je da je trajanje dvostepenog postupka od 5 godina i 4 mjeseca (2004-2010) pred Privrednim i Apelacionim sudom bilo nerazumno dugo. Kao posebno neopravdano je naglašeno to što je Privredni sud prvostepenu presudu dostavio tužiocu tek posle 3 godine i 3 mjeseca od njenog usvajanja. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 1200€ na ime naknade nematerijalne štete.
42.	Novaković i drugi protiv Crne Gore (44143/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-181593	20.3.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP). Utvrđeno je nerazumno dugo trajanje parničnog postupka od 7 godina (2004-2011) pred Osnovnim sudom u Kotoru, Višim sudom u Podgorici i Vrhovnim sudom. Podnosiocima predstavke nije dosuđena naknada štete jer nije nađeno da je zahtjev za naknadu materijalne štete bio opravdan, dok zahtjev za naknadu nematerijalne štete nije bio postavljen.
43.	Arčon i drugi protiv Crne Gore (15495/10)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-181881	3.4.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st 1 EKLJP) u postupku koji je započeo 4.11.2003. i trajao do 25.9.2009, pet i po godina za dva nivoa nadležnosti. Podnosiocima predstavke dosuđeno je po 1.500€ na ime naknade nematerijalne štete, dok im je na ime troškova i izdataka dosudio ukupan iznos od 500€.

44.	Vujović protiv Crne Gore (75139/10)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-182853	15.5.2018.	Nije utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u krivičnom postupku, koji je počeo 26. aprila 2000, a završio se 26. oktobra 2010. godine. Podnosilac predstavke se žalio na dužinu trajanja postupka koji je protiv njega vođen zbog prouzrokovanja saobraćajne nesreće u kojoj je poginulo dijete. Sud je utvrdio da se u ovom slučaju dužina trajanja postupka nije mogla smatrati nerazumno dugom, jer je podnosilac predstavke neopravdanim izostankom sa dva pretresa produžio postupak skoro sedam mjeseci, da u predstavci nije ukazao na bilo kakav period neaktivnosti domaćih sudova, a i da je stav suda da oko šest godina za tri nivoa nadležnosti (period u kome je Konvencija važila za CG) nije pretjeran. Zaključeno je i da se vanredna pravna sredstva u krivičnom postupku smatraju djelotvornim pravnim lijekovima, jer se Vrhovni sud upustio u meritum, što znači da podnošenje predstavke posle iscrpljivanja i vanrednog pravnog sredstva ne znači da će biti prekoračen rok za njeno podnošenje.
45.	Jasavić protiv Crne Gore (32655/11)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-183868	19.6.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u postupku koji se ticao naknade nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda, a koji je počeo 22.10.2004. i završio se 29.11.2010. godine. Sud je našao da je, u odsustvu bilo kakvog opravdanja, trajanje parničnog postupka duže od šest godina na dva nivoa nadležnosti

				pretjerano i da ne ispunjava zahtjev „razumnog roka“. Podnosiocu predstavke je dosuđen iznos od 1500€ na ime naknade nematerijalne štete i 500€ na ime troškova postupka.
46.	KIPS DOO i Drekalović protiv Crne Gore (28766/06)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-184066 https://hudoc.echr.coe.int/nq#{%22tabview%22:[%22document%22],[%22itemid%22:[%22001-196886%22]]}	26.6.2018. 22.10.2019.	Utvrđena je povreda prava na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP), prava na suđenje u razumnom roku u odnosu na trajanje upravnog postupka (čl. 6 st. 1 EKLJP) i prava na djelotvorni pravni lijek (čl. 13 EKLJP). Povod za predstavku je bilo odbijanje države da izda građevinsku dozvolu, dugo trajanje upravnog postupka za otkup urbanističke parcele i druga pitanja s tim u vezi. Prvom i drugom podnosiocu predstavke je ukupno dosuđeno 7.500 € na ime troškova postupka, a drugom podnosiocu i 1.500€ naknade nematerijalne štete. O zahtjevu za pravično zadovoljenje je odlučeno naknadno, posebnom presudom od 22. oktobra, tako što je podnosiocima predstavke dosuđena naknada materijalne štete u iznosu od 4.535.595,20€.
47.	Petrović i drugi protiv Crne Gore (18116/15)	http://hudoc.echr.coe.int/nq?i=001-184670	17.7.2018.	Nije utvrđena povreda Evropske konvencije o ljudskim pravima. Predmet je pokrenuo pitanje režima vlasništva u zoni morskog dobra. Podnosioci predstavke su tvrdili da im je prekršeno pravo na mirno uživanje imovine (čl. 1 Protokola 1 EKLJP), jer im nije priznato pravo vlasništva na parcelama u zoni

				morskog dobra, čiji je vlasnik bio njihov otac dok nije izbrisan iz katastra u korist države. Sudovi su odbili da im priznaju pravo vlasništva, našavši da otac u trenutku smrti nije bio upisan kao vlasnik, zbog promjenjenog režima vlasništva nad zemljištem u zoniorskog dobra, čiji je vlasnik promjenom zakona postala država. Ovaj dio predstavke je jednoglasno odbijen zbog nedostatka vremenske nadležnosti Evropskog suda. Zaključeno je da je do faktičkog oduzimanja imovine došlo prije stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Crnu Goru, a da je oduzimanje imovine trenutni čin, iz koga ne proističe kontinuirana situacija "uskraćivanja prava" koju bi mogla da obuhvati sudska nadležnost. Podnosioci predstavke su se žalili i na kršenje prava na pravično suđenje (čl. 6 EKLJP) zbog navodnog propusta sudova, na čelu sa Vrhovnim sudom, da odgovore na, po njima, ključno pitanje u ovom slučaju – zašto im nije moglo biti priznato pravo na imovinu u zoniorskog dobra na jednoj parceli na isti način na koji im je to pravo priznato i na drugoj, susjednoj parceli u istoj zoni, iako je njihov otac bio vlasnik obje parcele. Podnosioci su tvrdili da je na taj način država prekršila obavezu da njeni sudovi odgovarajuće obrazlažu svoje odluke i da to stvara pravnu nesigurnost. Ovaj dio predstavke je odbijen, jer je većina sudija,
--	--	--	--	---

				njih četvoro, smatralo da ovo pitanje zapravo nije bilo ključno, jer se ticalo parcele koja nije bila predmet spora. Smatrali su da je ključno bilo to da prethodnik nije bio vlasnik imovine u momentu smrti 1997, i da su sudovi utvrdili da on, kao privatno lice, nije mogao biti vlasnik zemlje u morskome dobru na osnovu Zakona o morskome dobru iz 1992. godine, odnosno da nasljednici nisu to mogli postati ni na osnovu Zakona o svojinsko-pravnim odnosima iz 2009, koji je izuzetno dopuštao da se stekne imovina u zoni morskog dobra samo poslije stupanja na snagu tog zakona, pa su je tako stekli na susjednoj parceli, a što je nevažno za parcelu koja je bila predmet spora. Međutim, troje sudija, među kojima i Nebojša Vučinić iz Crne Gore, nisu se složili sa ovakvim stavom, već su smatrali da ni Vrhovni sud Crne Gore nije obrazloženo riješio ključno pitanje u predmetu koje upućuje na problem pravne nesigurnosti svojinskog režima u zoni morskog dobra. Oni su, pored ostalog, ukazali da je i Zakon o morskome dobru iz 1992. godine izuzetno dozvoljavao privatno vlasništvo u zoni morskog dobra i da u predmetu nije obrazloženo zašto su podnosioci predstavke mogli, izuzetno, postati vlasnici jedne parcele u zoni morskog dobra, ali ne i druge. Istakli su i da je sam Vrhovni sud u načelnom pravnom stavu od 27. maja 2015. godine o korišćenju zemljišta u zoni morskog dobra našao da "uslovi pod kojima morsko
--	--	--	--	---

				dobro može biti objekat privatne svojine zakonom nijesu određeni, što ostavlja brojna otvorena pitanja za praktičnu primjenu”.
48.	Lekić protiv Crne Gore (37726/11)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-186679%22]}	9.10.2018.	Utvrđena je povreda prava na suđenje u razumnom roku (čl. 6 st. 1 EKLJP) u parničnom postupku vođenom protiv banke za isplatu štednje. Utvrđeno je i pretjerano trajanje parničnog postupka od 6 godina i 9 mjeseci (koliko je proteklo od 3.3.2004, od kad je sud nadležan za Crnu Goru) na tri nivoa nadležnosti i da ne ispunjava zahtjev „razumnog roka”. Podnosiocima predstavke je zajedno dosuđen iznos od 900€ naknade nematerijalne štete i 100€ troškova postupka.
49.	Milićević protiv Crne Gore (27821/16)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-187512%22]}		Jednoglasno je utvrđena povreda prava na poštovanje privatnog života (čl. 8 EKLJP) podnosioca predstavke jer ga nije zaštitila od napada mentalno oboljele osobe, koja je imala istoriju nasilničkog ponašanja. Milićevića je X napao u februaru 2013. godine, u njegovom kafiću, i nanijeo mu povrede glave. Prethodno mu je prijetio, i Milićević ga je prijavio policiji nekoliko dana prije napada. X je zatim uhapšen, krivično gonjen, i određeno mu je obavezno psihijatrijsko liječenje. Istovremeno, X je oglašen krivim i za nanošenje lakih tjelesnih povreda drugom čovjeku kojeg je napao nožem četiri mjeseca prije

			6.11.2018.	napada na podnosioca predstavke. Sud je utvrdio da su vlasti prekršile pozitivne obaveze države na osnovu člana 8 Konvencije, time što nisu preduzele dovoljne mjere da zaštite privatni život podnosioca predstavke, imajući u vidu dotadašnje nasilničko ponašanje X. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 4.500 eura na ime naknade nematerijalne štete i 3.000 eura troškova postupka. Presuda će postati pravosnažna ako u roku od 3 mjeseca ne bude upućena u nadležnost Velikog vijeća.
50.	Šaranović protiv Crne Gore (31775/16)	https://hudoc.echr.coe.int/enq#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-191487%22]}	5.3.2019.	Jednoglasno je utvrđeno da je Crna Gora prekršila pravo na slobodu i bezbjednost prilikom produžavanja pritvora (čl. 5 st. 1 (c) EKLJP) podnosiocu predstavke Slobodanu Šaranoviću. On je bio u pritvoru zbog sumnje da je, nakon što je ubijen njegov brat, iz osвете naručio ubistvo brata Luke Bojovića, navodno vođe kriminalnog klana u Srbiji. Podnosilac predstavke je ubijen u Budvi 2017. godine, a postupak pred sudom u Strazburu je nastavila njegova supruga. Sud je utvrdio da je podnosilac predstavke bio nezakonito lišen slobode od 16. novembra do 15. decembra 2014. godine, jer Viši sud u Podgorici nije ispitao postojanje osnova za njegov pritvor u tom periodu, iako je Zakonik o krivičnom postupku Crne Gore nalagao da se osnovanost pritvora ispituje svakih 30 dana do stupanja optužnice na pravnu snagu.

				Preostali dio predstavke je proglašen neosnovanim, tj. Navodi da se podnosilac predstavke neosnovano nalazio u pritvoru dvije i po godine. Sud je odbacio i žalbe podnosioca predstavke na nedovoljno obrazloženje odluka o produžavanju pritvora i na dužinu pritvora kao preuranjene, zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova, jer su ta pitanja istaknuta u ustavnoj žalbi o kojoj Ustavni sud još nije odlučio. Dosuđeno je 1.500,00 eura troškova postupka, a nije dosuđena naknada nematerijalne štete jer je zaključeno da je utvrđenje povrede prava dovoljno.
51.	Bigović protiv Crne Gore (48343/16)	http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-191721	19.3.2019.	Sud je utvrdio da je država Ljubu Bigoviću prekršila prava na zabranu torture, zbog uslova u kojima je boravio u pritvoru, i na slobodu ličnosti, zbog nedostatka opravdanja za pritvor u kome je proveo 5 godina i 5 mjeseci. Evropski sud je utvrdio da su uslovi pod kojima je Bigović boravio u istražnom zatvoru od februara 2006. do avgusta 2009. godine - prenatrpanost sobe i neuslovan toalet - prekršili član 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima (zabrana mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja). S druge strane, nijesu prihvaćene njegove tvrdnje da u zatvoru nije dobio adekvatnu medicinsku njegu. Evropski sud je utvrdio i da je Ustavni sud Crne Gore, prilikom odlučivanja o Bigovićevnoj ustavnoj žalbi u decembru

				2015. godine, prosto zanemario njegove primjedbe na uslove u pritvoru. Sud je takođe utvrdio da je Bigovićev pritvor bio nezakonit jer je u nekoliko navrata domaći sud propustio da poštuje rokove za ispitivanje osnovanosti pritvora, a Ustavni sud Crne Gore propustio da o tome odlučuje, pa je utvrdio povredu čl. 5, st. 1 Konvencije. Takođe, utvrđeno je da su mu nadležni sudovi produžavali pritvor na osnovu argumenata koji se ne mogu smatrati dovoljnim opravdanjem za trajanje pritvora od preko pet godina, pa je tako prekršen čl. 5, st. 3 Konvencije. Sud je posebno kritikovao to što su odluke o produžavanju pritvora pisane kao "standardizovane formule" i što je nekoliko odluka sadržavalo samo frazu "razlozi za pritvor i dalje postoje", bez ikakvog drugog obrazloženja. Podnositelju predstavke je dosuđeno 7,500€ na ime naknade nematerijalne štete, a odbijen je njegov zahtjev za naknadu materijalne štete.
52.	Despotović protiv Crne Gore (36225/11)	https://hudoc.echr.coe.int/enq#%22tabview%22:%22document%22,%22itemid%22:%222001-200316%22%7D	16.1.2020.	Sud je utvrdio povredu prava na suđenje u razumnom roku u postupku vođenom po tužbi podnosioca predstavke zbog policijske torture iz 1995. godine. Utvrđeno je pretjerano trajanje parničnog postupka za tri nivoa nadležnosti od 6 godina i 4 mjeseci (počev od 3.3.2004, kada je Evropski sud postao nadležan za CG). Nije dosuđena naknada štete jer nije bio podnijet

				takav zahtjev.
53.	Glušica i Đurović protiv Crne Gore (34882/12)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-201525%22]}	5.3.2020.	Sud je utvrdio kršenje prava u parničnom postupku koji je trajao 7 godina, 9 mjeseci i 19 dana na tri nivoa nadležnosti. Svakome od šest podnosilaca predstavke je dosuđeno po 2100 eura naknade nematerijalne štete i troškova postupka.
54.	Marković protiv Crne Gore (6978/13)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-201528%22]}	5.3.2020.	Sud je dosudio podnosiocu predstavke 2100 eura naknade nematerijalne štete i 100 eura za troškove postupka zbog kršenja prava u parničnom postupku koji je trajao 7 godina, 7 mjeseci i 9 dana na dva nivoa nadležnosti.
55.	Sinanović i drugi protiv Crne Gore (45028/13)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-201529%22]}	5.3.2020.	Sud je utvrdio kršenje prava jer je parnični postupak samo na jednom nivou nadležnosti, pred Osnovnim sudom u Podgorici, trajao čak 10 godina i 2 dana. Svakome od troje podnosilaca predstavke je dosuđeno po 2900 eura naknade nematerijalne štete i 500 eura za troškove postupka.
56.	Piletić protiv Crne Gore (53044/13)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-201531%22]}	5.3.2020.	Sud je utvrdio kršenje prava jer je parnični postupak na tri nivoa nadležnosti trajao 7 godina, 7 mjeseci i 15 dana. Podnositeljka predstavke je u međuvremenu preminula, njenu predstavku su preuzele nasljednice kojima je dosuđeno ukupno 1200 eura i 500 eura na ime troškova postupka.

57.	Raspopović i drugi protiv Crne Gore (58942/11)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-201891%22]}	26.3.2020.	Sud je utvrdio povredu prava prava na suđenje u razumnom roku iz člana 6 stav 1 Konvencije. U ovom slučaju se zapravo radi o tri predmeta spojena u jedan, zbog sličnosti zahtjeva podnosilaca predstavki. U sva tri predmeta je Sud utvrdio povredu prava. U predmetu Raspopović protiv Crne Gore (predstavka br. 58942/11), utvrđeno je kršenje prava u parničnom postupku, koji je trajao 7 godina, 3 mjeseca i 6 dana na tri nivoa nadležnosti. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 900 eura naknade nematerijalne štete i 500 eura za troškove postupka. U predmetu Bulatović i drugi protiv Crne Gore (predstavka br. 14361/13), utvrđeno je kršenje prava jer je parnični postupak na tri nivoa nadležnosti trajao 8 godina, 2 mjeseca i 6 dana. Svakome od troje podnosilaca predstavke je dosuđeno po 1,200 eura naknade nematerijalne štete i 100 eura za troškove postupka. U predmetu Gardašević protiv Crne Gore (predstavka br. 71006/13), utvrđeno je kršenje prava u parničnom postupku koji je trajao 8 godina, 7 mjeseci i 21 dan na tri nivoa nadležnosti. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 1000 eura naknade nematerijalne štete i 100 eura za troškove postupka.
58.	Madžarović i drugi protiv Crne Gore (54839/17 i 71093/17)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-202209%22]}	5.5.2020.	Sud je utvrdio da je država podnosiocima predstavke prekršila pravo na pristup sudu (čl. 6 EKLJP), jer je njihovu žalbu u privrednom parničnom postupku odbacio Apelacioni sud Crne Gore bez odlučivanja u meritumu. Konkretno, protivno važećem zakonu, sud nije priznao spenzivno djestvo koje žalba protiv odluke o imenovanju izvršnog direktora kompanije ima na odluke koje taj direktor donese, kao što je odluka o povlačenju žalbi u ime kompanije u sudskom postupku, već je te žalbe tretirao kao povučene i o njima meritorno nije odlučivao.

				Podnosioci predstavki su osnivači i vlasnici kompanije „Trend” protiv koje su se vodila dva privredna postupka zbog neispunjavanja obaveza iz ugovora o zajmu od 7,5 miliona eura kod banke sa sjedištem u Austriji. Zajam je bio obezbijeđen akcijama koje je kompanija „Trend” držala u zajedničkom investicionom fondu. U oba privredna postupka donesene su po dvije odluke Privrednog suda, od kojih je prvim, glavnim odlukama, naloženo prenošenje akcija iz investicionog fonda na banku, dok su druge odluke ispravljale greške u prvim odlukama. Kompanija „Trend” je uložila žalbu na sve četiri odluke, međutim, u toku žalbenog postupka, banka je prodala prenete akcije trećoj kompaniji O.B, koja je odmah postavila novog izvršnog direktora u kompaniji „Trend”. Novoimenovani izvršni direktor je povukao žalbu protiv ispravke odluke u jednom postupku i žalbu protiv odluke o prenosu akcija u drugom. Iako su se podnosioci predstavke žalili protiv odluke o izboru novog izvršnog direktora i o tome obavijestili Privredni i Apelacioni sud, napominjujući da novi izvršni direktor nema pravo da povuče žalbe, Apelacioni sud je odbio njihove žalbe kao povučene. Takođe, Apelacioni sud je, razmatrajući argumente u dvije preostale žalbe, utvrdio da je nesporno da kompanija „Trend” nije ispunila svoje obaveze iz ugovora o zajmu, i našao da ne može da ispituje ostale navode iz žalbi jer se oni odnose na glavnu odluku, a žalba protiv te odluke je povučena. Evropski sud je utvrdio da je podnošenje žalbe protiv imenovanja izvršnog direktora u praksi moralo da ima suspenzivni efekat na izvršenje osporene odluke, jer je
--	--	--	--	--

				tako bilo propisano domaćim zakonom. Takođe, utvrđeno je da odluka o imenovanju novog izvršnog direktora nikad i nije postala konačna, jer je, posle odluke Apelacionog suda o odbijanju žalbi podnosioca predstavki, Ministarstvo finansija poništilo odluku o imenovanju novog izvršnog direktora, a kompanija O.B. pred Centralnim registrom privrednih subjekata povukla zahtjev za njegovu registraciju. Evropski sud je zaključio da nije neophodno da odlučuje o žalbi podnosioca predstavke zbog navodne povrede prava na imovinu (čl. 1 Protokola br. 1 EKLJP) jer ne može da spekulise kakvo bi bilo odlučivanje domaćih sudova o njihovoj žalbi u vezi prenosa akcija na povjerioca. Podnosiocima predstavke je zajedno dosuđeno 3.600 eura na ime naknade nematerijalne štete, dok troškovi postupka nisu dosuđeni jer podnosioci predstavke nisu dostavili specifikaciju ili fakturu koje potvrđuje tražene troškove.
59.	Drašković protiv Crne Gore (40597/17)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-202763%22]}	9.6.2020.	Sud je utvrdio da je država podnositeljki predstavke prekršila pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života (čl. 8 EKLJP), jer nadležni organi nisu poštovali njeno pravo da kao udovica ekshumira i premjesti ostatke svog supruga iz Crne Gore u Bosnu i Hercegovinu. Suprug podnositeljke predstavke je umro 1995. godine i sahranjen je na porodičnoj parceli u Crnoj Gori, koja je u vlasništvu njegovog nećaka. Podnositeljka predstavke tvrdi da je on tamo sahranjen jer u vrijeme smrti nije bilo

			moguće da se sahrani u Trebinju, zbog rata u Bosni i Hercegovini. Ona je u junu 2014. godine tražila dozvolu od suprugovog nećaka da premjesti posmrtnu ostatke supruga u njenu grobnicu u Trebinju, međutim, nećak je odbio da da saglasnost, uz obrazloženje da njegov ujak nikada nije živio u Trebinju, već u Beogradu, i da je ujakova posljednja želja bila da bude sahranjen u Crnoj Gori, blizu njegove rodne kuće. Podnositeljka predstava je u septembru 2014. godine pokrenula sudski postupak u Crnoj Gori, koji je okončan odbacivanjem njenog zahtjeva u februaru 2015. godine. Sudovi su utvrdili da podnositeljka predstave nema pravnog interesa za podnošenje takvog zahtjeva jer nema pravo na posmrtnu ostatke njenog supruga niti ima bilo koja prava u vezi mjesta sahrane. Evropski sud za ljudska prava je utvrdio da su domaći sudovi propustili da uravnoteže interes podnositeljke predstave za ekshumaciju i prenos posmrtnih ostataka, sa jedne strane, i interes države da očuva nepovredljivost grobova i prava drugog člana porodice, sa druge strane. Utvrđeno je i da su domaći sudovi propustili da ispituju druge važne činjenice, uključujući to da li je suprug podnositeljke predstave želio da bude sahranjen u Crnoj Gori, bez obzira na to gdje je živio, ili su on i podnositeljka predstave kupili parcelu u Bosni i Hercegovini da bi tamo mogli da budu zajedno sahranjeni. Evropski sud je, takođe, utvrdio da domaćim zakonima nije uređeno kako rješavati sporove među članovima porodice u vezi posljednjeg počivališta srodnika na osnovu
--	--	--	---

			člana 8 Konvencije. Administrativno tijelo zaduženo za ekshumacije nije imalo ovlaštenje da rješava takve sporove, već je naložilo stranama da prvo riješe stvar, pa tek onda da podnesu zahtjev za ekshumaciju. S druge strane, redovni sudovi, uključujući Ustavni sud, su odbili da prepoznaju postojanje bilo kakvog prava za suprugu na osnovu člana 8 Konvencije, i nisu pravilno uravnotežili njen interes sa suprotstavljenim interesom srodnika njenog supruga. Podnositeljki predstavke je dosuđeno 4.500 eura naknade nematerijalne štete i 3.250 eura za troškove postupka.
60.	Nešić protiv Crne Gore (12131/18)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],[%22itemid%22:[%22001-202765%22]}	9.6.2020. Sud je utvrdio da je država podnosiocu predstavke prekršila pravo na imovinu (čl. 1 Protokola 1 Konvencije), jer ga je lišila imovine u zoni morskog dobra bez ikakve prethodne pojedinačne odluke i bilo kakve naknade. Podnosilac predstavke je 1980. godine kupio dvije zemljišne parcele od privatnog vlasnika i upisao se kao vlasnik. Međutim, država je 2006. godine pokrenula parnični postupak protiv njega, zahtijevajući da se utvrdi njeno vlasništvo nad tim parcelama, jer su se one nalazile u zoni morskog dobra. Domaći sudovi su 2014. godine presudili u korist države, zaključivši da, prema važećem Zakonu o morskome dobru iz 2011.godine i Zakonu o državnoj imovini iz 2011.godine, obalna zona, uključujući njenu morsku obalu, predstavlja prirodni resurs, koji može biti samo vlasništvo države. Kako je u toku postupka utvrđeno da se parcele zemlje nalaze na morskoj obali, sud je utvrdio da je pravo podnosioca predstavke na zemlju prestalo, a da je država jedini vlasnik, dok je

			podnosilac predstavke je postao korisnik predmetnih parcela. Država je zatim i registrovana kao vlasnik zemljišta. Evropski sud za ljudska prava je utvrdio da je podnosilac predstavke nesporno lišen prava svojine nad parcelama, iako mu je ostalo „pravo korišćenja“. Utvrđeno je i da Ustav Crne Gore i Zakon o morskom dobru iz 1992. godine propisuju da morska obala predstavlja prirodno bogatstvo i da kao takva ne može biti u privatnom vlasništvu, zbog čega je postojao pravni osnov za sticanje prava svojine od strane države. Međutim, Evropski sud je primijetio da se Ustavom, kao i drugim relevantnim propisima koji regulišu svojinska pitanja, garantuje pravo na pravičnu naknadu u slučaju lišenja prava svojine, koja je u slučaju podnosioca predstavke izostala. Evropski sud je, takođe, primijetio da je u presudama domaćih sudova navedeno da će podnosilac predstavke imati pravo na naknadu u slučaju izuzimanja zemljišta (na osnovu čl. 30 Zakona o morskom dobru) , pri čemu nije definisano na koji način će se sprovesti predmetni postupak eksproprijacije. Zakon o morskom dobru ne propisuje način na koji se sprovodi postupak izuzimanja kod slučaja kada je država već na osnovu sudske presude upisana kao vlasnik, zbog čega je ostalo nejasno da li će se i kada sprovesti postupak formalnog izuzimanja zemljišta, na osnovu kojeg bi podnosiocu predstavke bila isplaćena pravična naknada. Podnosiocu predstavke je dosuđeno 5.400 eura za troškove postupka, dok zahtjev za naknadu nematerijalne štete nije bio podnjet.
--	--	--	---

61.	Merkur System AD i drugi protiv Crne Gore (5862/11 i 70851/13)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-206200%22]}	26.11.2020. Sud je utvrdio povredu prava prava na suđenje u razumnom roku iz člana 6 stav 1 Konvencije. U ovom slučaju se zapravo radi o dva predmeta spojena u jedan, zbog sličnosti zahtjeva podnosioca predstavki. U oba predmeta je Sud utvrdio povredu prava. U predmetu „Merkur System AD protiv Crne Gore” (predstavka br. 5862/11) utvrđeno je kršenje prava u parničnom postupku, koji se vodio u cilju izvršenja ugovora, jer je postupak trajao 7 godina, 11 mjeseci i 5 dana na tri nivoa nadležnosti. Podnosilac predstavke je u međuvremenu preminuo, a njegovu predstavku su preuzeli nasljednici – supruga i sin kojima je dosuđeno ukupno 500 eura na ime troškova postupka. Naknada nematerijalne štete nije dosuđena jer nije bio podniet takav zahtjev. Odbijen je zahtjev za naknadu materijalne štete jer Sud nije utvrdio uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete. U predmetu „Vujović i drugi protiv Crne Gore” (predstavka br. 70851/13) takođe je utvrđeno kršenje prava u parničnom postupku, koji je trajao 9 godina, 2 mjeseca i 6 dana na tri nivoa nadležnosti. Iako je postupak započet još 1998. godine, i trajao je sveukupno preko 15 godina, nadležnost Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na Crnu Goru obuhvata period od 03.03.2004. godine, kada je taj sud postao nadležan za Crnu Goru. Postupak se vodio po tužbi 32 radnika bivšeg PTT-a zbog ostvarenja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u dane državnih i vjerskih praznika, rad noću, naknade za neiskorišćeni godišnji odmor i terenske dodatke. Podnosiocima predstavke je ukupno dosuđeno 500 eura
-----	---	---	---

				na ime troškova postupka, a nije im dosuđena naknada nematerijalne štete jer takav zahtjev nije bio podniet. Odbijen je zahtjev podnosioca predstavke za naknadu materijalne štete jer Sud nije utvrdio uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete.
62.	Baranin i Vukčević protiv Crne Gore (24655/18 i 24656/18)	https://hudoc.echr.coe.int/en/g#%22itemid%22:[%22001-208589%22]	10.2.2021.	Sud je jednoglasno utvrdio da je država prekršila procesni aspekt zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (čl. 3 EKLP) zbog nedjelotvorne istrage policijskog zlostavljanja Baranina i Vukčevića u Zlatarskoj ulici 24.10.2015. godine. Podnosiocima predstavke je pretuklo više policijskih službenika u centru Podgorice, u ulici Miljana Vukova (tzv. Zlatarskoj ulici) 24.10.2015, oko 22:30h, poslije razbijanja protesta u organizaciji političke koalicije Demokratski front. Njih dvojica nijesu učestvovali u bilo kakvim izgređima, nijesu pružali otpor službenicima policije, policija ih nije uhapsila, niti je protiv njih pokrenut bilo kakav postupak. Baranina i Vukčevića su te noći službenici policije primorali da legnu na trotoar, a zatim su im nanijeli više udaraca, čije su posljedice bili obimni hematomi, utvrđeni lječarskim nalazima. Pored toga, službenici policije su ih izložili nečovječnom i ponižavajućem postupanju jer su na njih vikali, psovali ih i vrijeđali, a zatim povrijeđene ostavili da leže na ulici bez pomoći. O događaju postoji i video zapis objavljen na internetu. Do danas, više od pet godina kasnije, policajci koji su izvršili krivična djela prema podnosiocima predstavke nijesu identifikovani, a slučaj se još uvijek nalazi u predistražnoj fazi. Akcija za ljudska prava je 22.01.2017. godine podnijela

			ustavne žalbe za Baranina i Vukčevića, kojima je od Ustavnog suda Crne Gore tražila da utvrdi kršenje ljudskog prava na zabranu mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i naredi sprovođenje istrage u skladu s evropskim standardima, s obzirom na to da državno tužilaštvo nije obezbijedilo djelotvornu istragu u konkretnom slučaju. Ustavni sud je 21.06.2017. godine na sjednici vijeća jednoglasno usvojio ustavne žalbe i po prvi put utvrdio kršenje ustavne zabrane torture zbog nedjelotvorno vođene istrage policijskog zlostavljanja. Uprkos tome, Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici nije izvršilo odluke Ustavnog suda i nije sprovelo istragu policijskog nasilja prema Baraninu i Vukčeviću na nivou minimalnog evropskog standarda. Evropski sud je utvrdio da nadležni državni organi, prvenstveno tužilaštvo i policija, nijesu sproveli efikasnu i djelotvornu istragu kako bi otkrili počinioc zlostavljanja i adekvatno ih kaznili. Utvrđeno je da istraga nije bila brza, temeljna, nezavisna i nije omogućila dovoljan javni nadzor, što je znatno umanjilo njenu sposobnost da identifikuje odgovorne osobe. Takođe, utvrđeno je da ni nakon donošenja odluke Ustavnog suda državni organi nijesu učinili dovoljni napor da nedostatke istrage otklone i da se povinuju uputstvima Ustavnog suda. Sud je zaključio da činjenica da je utvrđena odgovornost komandanta SAJ-a za pomoć izvršiocima zlostavljanja i da je sankcionisan zbog toga, ne može dovesti do zaključka da je država izvršila svoju dužnost prema članu 3 Konvencije da sprovede djelotvornu istragu. Sud je ukazao da iako je državna tužiteljka, nakon donošenja odluke Ustavnog suda, nastavila sa
--	--	--	--

				sprovođenjem većine neophodnih istražnih radnji, poput saslušanja većine svjedoka kojima je bilo moguće ući u trag, to nije učinjeno odmah, već tek dvije godine nakon incidenta, uprkos tome što je ažurnost jedan od ključnih elemenata efikasne istrage. Sud je, takođe, ukazao da tužiteljka nije preduzela sve moguće istražne radnje, jer nije saslušala sve svjedoke. Takođe, tužiteljka nije utvrdila da li su te noći na terenu bili samo pripadnici SAJ-a, niti je dostavila dokaze da su u istragu uključili Forenzički centar. Iako je svakako moguće da nijedno od navedenih potencijalnih ispitivanja ne bi dovelo do dodatnog razjašnjenja incidenta, Sud ne smatra da ovo dovoljno opravdava to što tužiteljka nije ispitala navedene dokaze, posebno u situaciji kada drugi prikupljeni dokazi nijesu obezbijedili identifikaciju počinitelaca. Sud je utvrdio i da, iako su prema domaćem zakonu, podnosioci predstavke, kao oštećene strane, i njihovi zastupnici mogli prisustvovati ispitivanju svjedoka i postavljati im pitanja, u konkretnom slučaju do toga nije došlo jer podnosioci predstavke nijesu bili informisani o mjestu i vremenu ispitivanja svjedoka, zbog čega nijesu mogli da ostvare svoje zakonsko pravo. Pored toga, Sud je ukazao i da je državna tužiteljka u toku prikupljanja dokaza za identifikaciju počinitelaca u velikoj mjeri zavisila od pomoći Centra bezbjednosti i Uprave policije, koji su bili podređeni istom komandnom lancu kao i službenici pod istragom, zbog čega je izostala i nezavisnost istrage.
--	--	--	--	--

			Odgovarajući na prigovor države da su podnosioci predstavke izgubili status žrtve jer je Ustavni sud donio odluke u njihovu korist, jer su dobili naknadu štete zbog zlostavljanja od domaćih sudova u iznosu od po 5000 eura i jer je komandant SAJ-a kažnjen zbog pomaganja učiniocima krivičnog djela, Sud je naglasio princip da povreda člana 3 Konvencije ne može da bude kompenzovana samo naknadom štete, već da je od odlučujućeg značaja i sprovođenje djelotvorne istrage. U ovom slučaju, činjenica da djelotvorna istraga nije sprovedena ni poslije odluka Ustavnog suda dovela je Sud do zaključka da oni nijesu izgubili status žrtve. Sud je zaključio da nema potrebe da predmetnu predstavku meritorno ispituje u pogledu čl. 13 Konvencije, s obzirom na to da je već utvrdio povredu proceduralnog aspekta čl. 3 Konvencije. Podnosiocima predstavke je dosuđeno po 7.500 eura na ime naknade nematerijalne štete. Presuda će postati konačna ako u roku od 3 mjeseca ne bude upućena u nadležnost Velikog vijeća.
			Sud je utvrdio kršenje člana 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima (pravo na slobodu i bezbjednost) zbog nezakonitog lišavanja slobode. Podnosilac predstavke je advokat Nebojša Asanović. Državni tužilac je 2017. godine dao usmeni nalog policijskom službeniku da od njega prikupi informacije, u svojstvu građanina, zbog sumnje da je počinio krivično djelo utaja poreza i doprinosa. Kako ga policijski službenik nije našao na adresi, niti je uspio da ga kontaktira telefonom, državni tužilac je tražio da se on liši

63.	Asanović protiv Crne Gore (52415/18)	http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-210046	20.5.2021.	slobode, zbog osnovane sumnje da je pobjegao. Gospodin Asanović je pozvao policijskog službenika čim je bio u mogućnosti i tada mu je rečeno da dođe kod zgrade Osnovnog suda. Policajci su mu na tom mjestu uručili poziv, gdje je traženo da u policiju dođe „odmah“ radi saslušanja. Prevezen je u policijsku stanicu. U službenoj zabilješci je naznačeno da je lišen slobode u 10:40h, 13. septembra 2017. godine. Potom su ga odveli kod državnog tužioca na ispitivanje, gdje je izjavio da nije kriv i da je ranije tog jutra bio u posjeti klijentu u zatvoru, gdje inače nema signala i da zato nije mogao da primi poziv. U 13:54h, istog dana, pušten je na slobodu. Protiv Asanovića je još uvijek u toku krivični postupak zbog predmetnog krivičnog djela. Asanović se žalio Ustavnom sudu zbog nezakonitog lišenja slobode, ali je njegova ustavna žalba odbačena. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore (Ombudsman) je utvrdio da je Asanović nezakonito lišen slobode, jer mu je rečeno da mora <i>odmah</i> da pođe sa policijskim službenicima, čime mu nije data šansa da sam odluči i pristane da se odazove na poziv. Evropski sud je ponovio da se član 5 Konvencije može odnositi i na kratkotrajna lišenja slobode (<i>M.A. v Cyprus</i>, br. 41872/10). Za lišenje slobode mora postojati pravni osnov, ono mora biti u skladu sa vladavinom prava i opšti princip pravne sigurnosti mora biti zadovoljen. Evropski sud je utvrdio da član 259 Zakona o krivičnom postupku omogućava da osoba koja se ne odazove na poziv može biti prinudno dovedena, ako je u samom
-----	--	--	------------	--

			pozivu na to bila upozorena. Iako je poziv sadržao to upozorenje, u njemu je bilo naznačeno da Asanović mora da se odazove „odmah“. Sud je zaključio da taj izraz podnosiocu predstavke nije dao šansu da pristane na poziv svojom voljom, što je u suprotnosti sa članom 259 ZKP. U službenoj zabilješci nije naveden pravni osnov lišavanja slobode, odnosno neki od razloga iz člana 175 ZKP - da se lice krije, da bi moglo uništiti dokaze i sl. Pored toga, Zakon o advokaturi, u članu 23, predviđa da advokat može biti lišen slobode za krivična djela u vezi sa vršenjem advokatske djelatnosti samo na osnovu odluke vijeća nadležnog suda. Kako odluke suda nije bilo, sve i da je policija navela razloge iz člana 175, lišenje slobode bi i dalje bilo nezakonito. Zato je Sud zaključio da je došlo do kršenja člana 5, st. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima. U pogledu navodnog kršenja člana 13 (pravo na djelotvorni pravni lijek), Evropski sud je podsjetio da taj član Konvencije ne garantuje izvjesnost povoljnog ishoda postupka koji se vodi pred državnim organima (<i>Amann v. Switzerland</i>, br. 27798/95). Asanović je podnio ustavnu žalbu, Ustavni sud je propisno ispitao i odbacio, pa prema tome nije došlo do kršenja ovog člana. Naknada štete nije dosuđena, jer Asanović nije tražio pravično zadovoljenje.
64.			Nije utvrđena povreda prava na život. Podnosioci predstavke, tri člana porodice pacijentkinje

	Ražnatović protiv Crne Gore (14742/18)	https://hudoc.echr.coe.int/en/g#{%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22],%22itemid%22:[%22001-211672%22]}	2.9.2021.	Klinike za psihijatriju Kliničkog centra koja je izvršila samoubistvo dok je u toj klinici boravila, žalili su se na povredu materijalnog aspekta člana 2 (pravo na život) Evropske konvencije. Pacijentkinja M.R. je 2007. godine napustila bolnicu sasvim neprimjetno i skokom sa obližnjeg mosta u rijeku Moraču izvršila samoubistvo. Podnosioci predstavke tvrde da je medicinsko osoblje pomenute klinike moralo da zna za suicidalne misli i nagone pacijentkinje. Tvrde i da osoblje nije preduzelo sve što je razumno neophodno da bi se život pacijentkinje zaštitio, odnosno konkretno tvrde da joj je trebalo dati jači sedativ i preduzeti druge mjere ograničenja. Evropski sud je, nakon ocjene svih navoda predstavke i pisanih opservacija zastupnice Crne Gore u pravnoj odbrani države, zaključio da nije bilo dovoljno uvjerljivih elemenata za odstupanje od zaključaka sadržanih u odlukama domaćih sudova. Sud je zbog navedenog utvrdio da nije bilo kršenja materijalnog aspekta člana 2 Konvencije.
				Sud je utvrdio kršenje člana 6 stav 1 (pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije zbog prekomjernog trajanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore. Slučaj se tiče hapšenja grupe koju je činilo 17 etničkih Albanaca koji su pripremali oružanu pobunu u Malesiji i nedozvoljeno držali oružje i eksplozivne materije, u operaciji poznatoj kao „Orlov let“ 2006. godine i osude podnosioca predstavke, Antona Siništaja, 2008. godine na šest godina zatvora, kao člana ove grupe, zbog krivičnog djela udruživanje radi protivustavne djelatnosti

65.	Siništaj protiv Crne Gore (31529/15)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22fulltext%22:[%22sini%C5%A1taj%22],%22documentcollectionid%22:[%22JUDGMENTS%22],%22itemid%22:[%22001-211824%22]}	23.9.2021. i pripremanje djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore u cilju stvaranja teritorijalne regije naseljene albanskim stanovništvom. Anton Siništaj i još jedan optuženi su 26. marta 2010. godine podnijeli ustavnu žalbu, žaleći se na kršenje pretpostavke nevinosti, prava na odbranu i nepovredivost doma, kao i osudu na osnovu nezakonito pribavljenih dokaza. Zatražili su od Ustavnog suda 28. aprila 2011. da donese odluku po ustavnoj žalbi. Ustavni sud 5. aprila 2013. nije usvojio nacrt presude pripremljen od strane sudije izvjestioca, koji je umro 8. avgusta iste godine, pa je slučaj dodijeljen drugom sudiji. Skupština Crne Gore je 27. decembra 2013. izabrala sedam novih sudija Ustavnog suda, a onda je 23. jula 2014. Ustavni sud odbio ustavnu žalbu. Odluka je uručena advokatu 18. decembra 2014. godine. Prema tome, do donošenja odluke je prošlo 4 godine, 8 mjeseci i 22 dana. Sud se osvrnuo na činjenicu da slučaj nije bio toliko kompleksan, obzirom da je redovnim sudovima trebalo manje od tri godine i jednog mjeseca da sprovedu krivične postupke u pogledu 17 optuženih. Takođe, Sud smatra da nema dovoljnog objašnjenja za odugovlačenje donošenja odluke, jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Ustavnom sudu, koji je donijet u oktobru 2013., bilo predviđeno da će sudije nastaviti da rade do izbora novih, a do kog datuma je ustavna žalba već bila na čekanju 3 godine i 6 mjeseci. Iako se obaveza suđenja u razumnom roku odnosi i na Ustavni sud, Sud je mišljenja da se ne može tumačiti na isti način kao i za redovne sudove, jer Ustavni sud kao
-----	--	--	---

			čuvar Ustava uzima u obzir, osim vrijeme u koje je slučaj došao na red, i prirodu slučaja i njegovu važnost u političkom ili drugom smislu. Ipak, u ovom slučaju, ovako dug period za donošenje odluke, bio je pretjeran i nije ispunio zahtjev „razumnog roka“, te je Sud ustanovio kršenje člana 6 stav 1 Konvencije. Antonu Siništaju, podnosiocu predstavku, Evropski sud je dosudio 1.500 € na ime naknade nematerijalne štete i 450 € na ime sudskih troškova.
66.	Špadijer protiv Crne Gore (31549/18)	https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22tabview%22:[%22document%22],%22itemid%22:[%22001-212970%22]}	9.11.2021. Sud je utvrdio kršenje člana 8 (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) zbog neuspjeha da vlasti zaštite podnositeljku predstavke od mobinga, loše primjene građanskog i krivičnog prava i neuzimanja u obzir sveukupnog konteksta, uključujući i situaciju sa zviždačem. Daliborka Špadijer, podnositeljka predstavke, kada je obavljala funkciju šefa smjene u Zatvoru za žene Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija 2013. godine, prijavila je petoricu svojih kolega zbog nedoličnog ponašanja na poslu, tačnije neprikladnog kontakta sa zatvorenicima, u novogodišnjoj noći. Nakon toga je doživljavala razne neprijatnosti koje su joj prouzrokovale zdravstvene probleme, pa je od poslodavca tražila pokretanje postupka za zaštitu od mobinga, međutim to je odbijeno kao neosnovano. Krajem avgusta 2013. napustila je posao i otišla na bolovanje zbog aktivnog i pasivnog zlostavljanja od strane kolega i pretpostavljenih. Zbog gubitka radne sposobnosti 2016. joj je prestao radni odnos.

				Ona je podnijela tužbu Osnovnom sudu u Podgorici tražeći zaštitu od mobinga i naknadu nematerijalne štete. Redovni sudovi odbili su njen tužbeni zahtjev, nalazeći da događaji na koje se žalila nisu predstavljali mobing, jer nisu imali karakter sistemskog psihičkog zlostavljanja, već sporadičnog i individualnog. Ustavni sud je odbio ustavnu žalbu podnositeljke predstavke, navodeći da ne postoji pravni osnov koji ukazuje da je ona pretrpjela mobing na radu. špadijer se žalila na povredu člana 3 (zabrana mučenja) i člana 6 (pravo na pravično suđenje) Konvencije, zbog povrede njenog psihičkog i fizičkog integriteta izazvanog kontinuiranim aktivnim i pasivnim zlostavljanjem na radu i propusta domaćih organa da je zaštite od navedenog, te na povredu člana 13 (pravo na djelotvoran pravni lijek). Evropski sud je našao da pritužba u konkretnom predmetu treba da se ispita u okviru člana 8 Konvencije. Sud je ocijenio da postupak medijacije pred poslodavcem podnositeljke predstavke nije bio u skladu sa relevantnim zakonodavstvom, jer nije pokrenut niti okončan u zakonskim rokovima. Takođe, Evropski sud je utvrdio da je medijator ispitao da li je zahtjev podnositeljke predstavke bio osnovan, čime je prekoračio njegovu zakonsku nadležnost, budući da u zakonu nije bilo ovlašćenja da to učini. Evropski sud smatra da je navode vezano za zlostavljanje na radu potrebno temeljno ispitati u svijetlu okolnosti svakog pojedinačnog predmeta i uzimajući u obzir cjelokupni kontekst. Evropski sud je primijetio da je relevantna sudska praksa u Crnoj Gori rijetka i neustanovljena, posebno u vezi sa elementom
--	--	--	--	---

			kontinuiteta zlostavljanja koji je potreban da bi se aktivirala primjena Zakona o zabrani zlostavljanja na radu. Evropski sud je utvrdio da iako događaji na radnom mjestu ispitani u slučaju podnositeljke predstavke možda zaista nisu predstavljali zlostavljanje, nacionalni sudovi su ispitali samo neke od njih, dok je jedan broj incidenata na koje se podnositeljka žalila ostao potpuno neispitan. Nacionalni sudovi nisu pokušali da utvrde koliko često su se ovi drugi incidenti ponavljali i u kom periodu, niti da ih ispituju pojedinačno i u međusobnoj vezi sa ostalim incidentima, a propustili su i da ispituju kontekst i navodnu pozadinu incidenata. Sud smatra da je način na koji su građansko i krivičnopravni mehanizmi primijenjeni, naročito nedostatak procjene svih spornih događaja i propust da se razmotri cjelokupan kontekst, kao što je npr. slučaj oštećenja motornog vozila podnositeljke predstavke 2013. i fizički napad na nju 2015., uključujući i mogući kontekst „zviždanja“, bio manjkav u mjeri da predstavlja povredu pozitivne obaveze tužene države u okviru člana 8 Konvencije. Zbog svega navedenog, Sud je utvrdio povredu člana 8 Evropske konvencije i podnositeljki predstavke dosudio 4.500 € na ime naknade nematerijalne štete i 1.000 € na ime sudskih troškova.
--	--	--	---

67.	Bigović protiv Crne Gore (43763/20), odluka Evropskog suda kojom je potvrđeno poravnanje.	/	Sud je potvrdio poravnanje u ovom predmetu nakon što se uvjerio da je zasnovano na poštovanju ljudskih prava zajamčenih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, čime je predmet okončan. Podnosilac predstavke, Ljubo Bigović, nalazi se na izdržavanju 30-godišnje zatvorske kazne zbog učešća u ubistvu visokog policijskog inspektora Slavoljuba Šćekića 30. avgusta 2005. godine. Bigović je od 2006. godine u pritvoru zbog opasnosti od bjekstva. Pritvor je preko četiri godine produžavan samo po tom osnovu, a kasnije su sudovi smatrali da bi Bigovićevo puštanje na slobodu ozbiljno narušilo javni red i mir. Po prvoj Bigovićevoj predstavci, Evropski sud je 2019. godine utvrdio povredu člana 3 Konvencije zbog loših uslova u pritvoru, tačnije prenatrpanosti sobe i neuslovnog toaleta, kojima je bio izložen od februara 2006. do avgusta 2009. godine. Utvrđena je i povreda člana 5 stav 1 i 3 u vezi dužine trajanja pritvora. Na ime naknade nematerijalne štete tada mu je dosuđeno 7.500 €. U drugoj predstavci, Bigović je iznio žalbene navode u vezi člana 3 (zabrana mučenja), 5 (pravo na slobodu i sigurnost), 6 (pravo na pravično suđenje), 8 (pravo na poštovanje porodičnog života) i člana 13 (pravo na djelotvorni pravni lijek) Konvencije. Slučaj je označen kao hitan, pa je Evropski sud odmah komunicirao Kancelariji zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i predlog deklaracije o prijateljskom poravnanju uz postavljena pitanja koja su se isključivo odnosila na uslove u pritvoru. To je učinjeno u skladu sa novom metodologijom rada Suda koja se odnosi na vanraspravno rješavanje predmeta ("Non-contentious phase") gdje
-----	--	---	---

				strane mogu da, u roku od dvanaest nedelja, obavijeste sekretarijat Suda da li prihvataju predlog deklaracije ili ne, kao i IMSI procedurom ("Immediate and simplified communications") prema kojoj su Vlade tuženih država dužne da sve tvrdnje potkrijepe dokazima, jer bi u protivnom suprotna strana mogla dobiti spor. Predlog deklaracije o prijateljskom poravnanju podrazumijeva da se Bigović odriče daljih pritužbi protiv Crne Gore u vezi sa žalbenim navodima, pod uslovom da mu Vlada Crne Gore isplati 1.800 € na ime nematerijalne štete i 500 € na ime troškova postupka. Osim toga, predviđena je i obaveza hitnog premještanja Bigovića iz ćelije gdje trenutno boravi u ćeliju s uslovima koji odgovaraju onima nakon avgusta 2009. godine. Inače, predmet u kome je Bigović okrivljen za ubistvo inspektora Ščekića i dalje nije pravosnažno okončan već je u Apelacionom sudu Crne Gore i pod nadzorom je Komiteta ministara Savjeta Evrope, koji prati efikasnost postupanja u ovom slučaju.
--	--	--	--	--